

VỀ KHOA HỌC XÃ HỘI VÀ NHÂN VĂN HÀ NỘI

TRONG THỜI KỲ ĐẨY MẠNH CÔNG NGHIỆP HOÁ, HIỆN ĐẠI HOÁ

(Một số suy nghĩ ban đầu)

LAI VĂN TOÀN^(*)

1. Khoa học của Thăng Long-Hà Nội ở bất kỳ giai đoạn phát triển lịch sử nào, ở thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hoá, hiện đại hoá (CNH, HĐH) Thủ đô nói riêng, cũng đều là kết quả của toàn bộ sự phát triển khoa học đã qua trước đó ít ra là của Thăng Long-Hà Nội. Trong sự phát triển lịch sử đã qua ấy có những “mốc son” đã đi vào lịch sử và trở thành “máu thịt” của khoa học xã hội và nhân văn (KHXH&NV) Hà Nội hôm nay. Thành thử, cần hiểu KHXH&NV Hà Nội hôm nay như là kết quả cùng với quá trình hình thành nó. Chính do vậy, khi bàn về chủ đề sự phát triển của khoa học nói chung và KHXH&NV Hà Nội nói riêng, cần phải lưu ý đến mấy điểm nền sau đây:

- Trong phần lớn lịch sử nghìn năm của mình, Thăng Long-Hà Nội từng là kinh đô của nhiều triều đại phong kiến ở nước ta; là trung tâm chính trị, kinh tế, văn hoá, khoa học và giao dịch quốc tế của nước Việt Nam dưới thể chế dân chủ cộng hoà từ sau Cách mạng tháng Tám năm 1945.

Văn miếu Quốc Tử Giám mà nhiều người với niềm tự hào chính đáng coi là trường đại học đầu tiên của Việt Nam, được xây dựng rất sớm ở Hoàng thành Thăng Long, từ thuở đầu thời dựng đô dưới triều nhà Lý. Nơi đây không những đào tạo nhân tài cho đất nước và quan

trọng còn là nơi hội tụ trí tuệ hiền tài, hình thành và lan toả “nguyên khí quốc gia” ra mọi miền đất nước, khu vực và quốc tế. Hẳn do vậy mà ngay cả khi không phải là kinh đô của cả nước, Thăng Long-Hà Nội vẫn là thủ phủ Bắc Thành, thủ phủ của tỉnh Hà Nội rộng lớn bao gồm toàn bộ Hà Nam và phần lớn Hà Tây hôm nay, thủ phủ của xứ Bắc Kỳ và thêm nữa, là thủ phủ khoa học của cả “năm xứ Liên bang Đông Dương thuộc Pháp”, với những cơ sở nghiên cứu tuy ít nhưng thành quả để lại đến nay vẫn đang còn tiếp tục phát huy tác dụng, như Viện Viễn Đông Bác cổ (có trụ sở tại Hà Nội từ năm 1901, nay là Thư viện Khoa học xã hội, Viện Thông tin khoa học xã hội), Đại học Đông Dương (được thành lập năm 1906), Trường Mỹ thuật Đông Dương (được thành lập năm 1925)... Vai trò thủ phủ khoa học của Đông Dương vẫn còn tiếp tục với Hà Nội trong những năm Hà Nội bị thực dân Pháp tái chiếm đóng và kéo dài đến ngày Hà Nội được hoàn toàn giải phóng (ngày 10 tháng 10 năm 1954).

^(*) GS., TS., nguyên Viện trưởng Viện Thông tin Khoa học xã hội, nguyên Tổng biên tập Tạp chí Thông tin Khoa học xã hội.

- Từ góc nhìn lùi sâu vào lịch sử, càng nhận rõ hơn vai trò “trung tâm lớn về văn hoá, khoa học” của cả nước, mà Thủ đô Hà Nội có vinh dự được giao trách nhiệm gánh vác, như Pháp lệnh Thủ đô Hà Nội đã xác định: “Thủ đô Hà Nội là trung tâm đầu não chính trị hành chính quốc gia, trung tâm lớn về văn hoá, khoa học, kinh tế và giao dịch quốc tế của cả nước” (1). Trên địa bàn Thủ đô thời kỳ đẩy mạnh CNH, HĐH có đến cả trăm viện nghiên cứu, tập trung chủ yếu ở hai trung tâm khoa học lớn nhất nước (Viện Khoa học xã hội Việt Nam và Viện Khoa học tự nhiên và công nghệ Việt Nam), ở các ban, bộ, ngành trung ương, các học viện và trường đại học (trong đó có một số trường đại học có qui mô tổ chức nghiên cứu và đào tạo lớn và hiện đại vào loại nhất nước, như Đại học Quốc gia Hà Nội, Đại học Y khoa Hà Nội, Đại học Bách khoa Hà Nội, Đại học Kinh tế quốc dân Hà Nội). Và còn nhiều cơ sở nghiên cứu khoa học “của Hà Nội” đích thực, do Hà Nội quản lý. Đây là thế mạnh, là tiềm lực trí tuệ phong phú nhiều mặt về khoa học tự nhiên và công nghệ, về KHXXH&NV của Thủ đô mà không phải địa phương nào ở nước ta cũng có. Do vậy, khi bàn về chủ đề phát triển khoa học, trong đó có KHXXH&NV của Hà Nội trong thời kỳ đẩy mạnh CNH, HĐH, cần thiết phải thống nhất trong vấn đề hay quan niệm được diễn đạt qua cụm từ “của Hà Nội” và “ở Hà Nội” hay trên “địa bàn Hà Nội”, nhất là khi điểm nhấn của khoa học Hà Nội lại khuôn định vào thời kỳ đẩy mạnh CNH, HĐH. Theo chúng tôi quan niệm, hoạt động khảo sát, điều tra, nghiên cứu... của bất kỳ một tổ chức khoa học nào thuộc các bộ, ngành hay trường đại học, viện khoa học nào trên địa bàn Thủ đô nếu được tiến hành hoặc độc lập, hoặc phối hợp với nhau, hay với

cơ quan khoa học “của Hà Nội”, trong các công trình/chương trình nghiên cứu KHXXH&NV về Hà Nội hay nhằm phục vụ chủ yếu cho Hà Nội, đều được coi là khoa học (KHXXH&NV) Hà Nội.

- Cũng cần nhận rõ ý nghĩa lịch sử và tác dụng to lớn, trực tiếp hay gián tiếp của một số sự kiện chính trị xã hội đối với khoa học và công nghệ, nhất là đối với KHXXH&NV nước nhà và Thủ đô Hà Nội.

Đó trước hết là, Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ VI của Đảng (tháng 12/1986) với việc thông qua đường lối đổi mới, đã đưa lại những chuyển biến phát triển mang tính bước ngoặt: từ đổi mới tư duy - cách nghĩ - đến đổi mới cách làm, từ việc hoạch định đường lối chiến lược đến ra các quyết sách cụ thể. Tiếp đến là, Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ VIII của Đảng (tháng 12/1996) đánh dấu một bước chuyển quan trọng sang thời kỳ phát triển mới, khi quyết định đường lối đẩy mạnh CNH, HĐH đất nước.

Trong mười năm tiến hành công cuộc đổi mới (2, tr.10)^(*), cả nước nói chung và Thủ đô Hà Nội nói riêng, đã thu được những thành tựu rất có ý nghĩa: thoát ra khỏi sự khủng hoảng kinh tế-xã hội, chuẩn bị những điều kiện và tiền đề cần thiết để chuyển sang thời kỳ đẩy mạnh CNH, HĐH. Hoàn toàn có thể coi thời kỳ đẩy mạnh CNH, HĐH là thời kỳ tiếp tục đổi mới và phát triển mạnh mẽ, toàn diện đất nước bằng

(*) Tại Đại hội Đảng bộ thành phố Hà Nội lần thứ X (tháng 10/1986), Tổng Bí thư Trường Chinh khẳng định: "Đất nước đang đổi mới, Hà Nội phải là một trong những địa phương đi đầu trong quá trình đổi mới đó".

khoa học-công nghệ và trên cơ sở khoa học-công nghệ.

KHXXH&NV Thủ đô Hà Nội đang cùng với khoa học và công nghệ nước nhà đi vào quá trình đẩy mạnh CNH, HĐH.

So với bất cứ một thời kỳ phát triển nào khác trước đây ở nước ta, đến thời kỳ đẩy mạnh CNH, HĐH, khoa học trước hết là KHXXH&NV nước ta đã nhận được một cách trực tiếp và nhiều hơn tất cả những thành quả phát triển từ đường lối đổi mới, để với một sức lực phát triển mới tiếp nhận được từ đường lối và thực tiễn đổi mới, giữ một vai trò đặc biệt quan trọng: trở thành nhân tố đẩy mạnh CNH, HĐH, là nền tảng quyết định thắng lợi của sự nghiệp CNH, HĐH đất nước như Nghị quyết Hội nghị lần thứ hai Ban chấp hành Trung ương (khoá VIII) đã khẳng định.

Lãnh đạo và quản lý một xã hội đô thị đang trong quá trình CNH, HĐH mạnh mẽ như Thủ đô đòi hỏi phải đứng trên đỉnh cao trí tuệ, không chỉ ở tầm quốc gia, mà cần phải vươn lên và đạt tầm quốc tế. Nói cách khác, mọi chủ trương và quyết định về lãnh đạo và quản lý ở cấp thành phố đều phải có hàm lượng trí tuệ cao, dựa trên cơ sở các luận cứ khoa học và phải được thực hiện bằng khoa học và theo cách khoa học; không những là nghệ thuật mà còn là khoa học về thực chất. Có nghĩa là các chủ trương, quyết định của thành phố phải được xây dựng trên các căn cứ thực tiễn đời sống xã hội đã được khoa học nắm bắt, tổng kết, có tính toán một cách đầy đủ tổng thể các điều kiện kinh tế, văn hoá-xã hội, đảm bảo sự phát triển kinh tế-xã hội Thủ đô với tốc độ cao và bền vững. Ở đây KHXXH&NV giữ vai trò đặc biệt không thể thay thế.

Đã có thời KHXXH&NV nặng về minh hoạ đường lối, nghị quyết, nghĩa là nói sau đường lối, nghị quyết là chủ yếu. Giờ đây khi đi vào thời kỳ đổi mới - đẩy mạnh CNH, HĐH, sự phát triển của KHXXH&NV đã có sự chuyển biến rõ nét, theo hướng gắn bó nhiều hơn với thực tiễn phát triển kinh tế-xã hội, với cuộc sống xã hội hiện thực, có những đóng góp mới vào việc giải quyết những vấn đề sống còn của đất nước, tham gia ngay từ khâu hoạch định đường lối, nghị quyết, chính sách phát triển kinh tế, văn hoá-xã hội, khoa học và công nghệ, giáo dục và đào tạo, an ninh và quốc phòng của Đảng và Nhà nước ta. Nghị quyết Trung ương hai (khoá VIII) của Đảng về khoa học và công nghệ trong thời kỳ đẩy mạnh CNH, HĐH ghi nhận: nhiều kết luận của KHXXH&NV đã được dùng làm cơ sở để soạn thảo các nghị quyết, hoạch định các chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước (3, tr.50).

Trong trào lưu đổi mới khoa học và công nghệ chung cả nước, KHXXH&NV Hà Nội thời kỳ đẩy mạnh CNH, HĐH có sự gắn bó nhiều hơn và thiết thực hơn với thực tiễn phát triển kinh tế-xã hội Hà Nội, cung cấp những kết quả nghiên cứu khoa học có giá trị nhiều mặt đối với công tác lãnh đạo và quản lý, điều hành các mặt hoạt động của Thủ đô đang CNH, HĐH.

Từ nửa cuối những năm 1990, để có cơ sở tiến hành công tác qui hoạch mở rộng thành phố theo yêu cầu CNH, HĐH Thủ đô, trong đó có công tác chuẩn bị kỷ niệm 1000 năm Thăng Long-Hà Nội, Viện Khảo cổ học phối hợp với Sở Văn hoá-Thông tin Hà Nội, Ban Quản lý di tích và danh thắng Hà Nội, Văn phòng kỷ niệm 1000 năm Thăng Long-Hà Nội... đã tiến hành liên tiếp

nhiều đợt thám sát và khai quật tại khu vực nội thành Hà Nội. Gần đây nhất, Viện Khảo cổ học tiến hành khai quật địa điểm 18 Hoàng Diệu, nằm trong khu đất xây dựng Toà nhà Quốc hội và Hội trường Ba Đình (mới), theo qui hoạch ban đầu đã được phê duyệt. Ngoài các giá trị phục vụ nghiên cứu và cung cấp tài liệu cho các hoạt động bảo tồn, bảo tàng, trùng tu, phục chế di tích của Thăng Long-Hà Nội, quan trọng hơn cả là những phát hiện khai quật, do lực lượng cán bộ khoa học khảo cổ trên địa bàn Hà Nội phối hợp cùng thực hiện, có giá trị chứng minh rõ hơn vị trí và qui mô Hoàng thành Thăng Long xưa, làm cơ sở để hoàn tất công tác hoạch định ranh giới tổng thể của kinh đô Thăng Long-Hà Nội, trực tiếp phục vụ kỷ niệm 1000 năm Thăng Long-Hà Nội^(*). Hoạt động của ngành khảo cổ học trên địa bàn Hà Nội cho thấy khả năng, tiềm lực to lớn của KHXXH&NV trên địa bàn Hà Nội cần được huy động và khai thác nhằm giải quyết có hiệu quả và trên cơ sở khoa học các nhiệm vụ phát triển kinh tế-xã hội, văn hoá của Thủ đô.

Các nhà khoa học từ những góc nhìn khác nhau tại nhiều cuộc hội thảo khoa học và trong nhiều công trình nghiên cứu về Hà Nội đã đề cập đến khả năng, tiềm lực trí tuệ khoa học và công nghệ của Hà Nội, rằng thế mạnh của Thủ đô chính là nơi tập trung đông đảo cán bộ khoa học tài năng và giàu tâm huyết thuộc nhiều lĩnh vực khoa học tự nhiên và công nghệ, KHXXH&NV. Đồng thời cũng lưu ý rằng tiềm năng và trí tuệ

này mới chỉ được huy động một phần và chưa được khai thác tương xứng nhằm đáp ứng đòi hỏi của Thủ đô đang phát triển HDH.

Nhìn nhận vai trò cần phát huy của Thủ đô đối với cả nước trên cơ sở thế mạnh mà hiếm có địa phương nào trong cả nước có thể có được, các đồng chí lãnh đạo Đảng và Nhà nước trong những dịp làm việc với Hà Nội cũng đều nhắc nhở và mong muốn Thủ đô Hà Nội tìm cách phát huy được lực lượng khoa học tại các cơ quan khoa học của trung ương, trong sự hợp tác cùng phối hợp, xác định các chương trình trước mắt và lâu dài, tập trung đầu tư vào các mục tiêu chủ yếu, đảm bảo cho kinh tế-xã hội của Thủ đô phát triển với tốc độ cao, ổn định và bền vững để Hà Nội ngày càng giàu đẹp, văn minh, hiện đại, xứng đáng với truyền thống tốt đẹp của đất Thăng Long nghìn năm văn hiến. Về Hà Nội, Đảng và Nhà nước ta đã có nhiều văn bản, nghị quyết, nhằm tạo điều kiện cho Hà Nội phát huy được thế mạnh và tiềm lực trí tuệ vốn có này. Đáng chú ý là Pháp lệnh Thủ đô Hà Nội, trong đó khẳng định: “Thủ đô Hà Nội là trung tâm đầu não chính trị - hành chính quốc gia, trung tâm lớn về văn hoá, khoa học, giáo dục, kinh tế và giao dịch quốc tế của cả nước”.

2. Những điều vừa trình bày trên đây cũng đã được thể hiện qua các chương trình và đề tài nghiên cứu. Chẳng hạn Chương trình gần đây như “Gìn giữ và phát huy những giá trị lịch sử, văn hoá 1000 năm Thăng Long-Hà Nội” (2002-2003) và nhất là Chương trình khoa học cấp Nhà nước “Nghiên cứu, phát huy điều kiện tự nhiên, kinh tế-xã hội và giá trị lịch sử-văn hoá 1000 năm Thăng Long-Hà Nội, phục vụ phát

^(*) Xem cụ thể các Báo cáo về các phát hiện khảo cổ học hàng năm qua Tạp chí Khảo cổ học những năm 1996-2004, và các bài viết của PGS., TS. Tống Trung Tín trên Tạp chí Thông tin Khoa học xã hội đầu những năm 2000.

triển toàn diện Thủ đô” (KX. 09), được triển khai từ cuối 2004 sẽ kết thúc và được tổ chức nghiệm thu vào 12/2007. Đây là một chương trình vừa mang tính đa ngành, vừa liên ngành, xét trong khuôn khổ của cả Chương trình cũng như trong phạm vi chủ đề nghiên cứu của mỗi một đề tài. Chương trình KX.09 gồm 12 đề tài, nghiên cứu một số cụm vấn đề sau đây: về các điều kiện tự nhiên (không gian vật thể) cho mọi sự phát triển trên đất Thăng Long-Hà Nội 1000 năm; về các giá trị xã hội, truyền thống lịch sử-văn hoá, nếp sống thanh lịch của con người Hà Nội nghìn năm văn hiến; về cơ sở kinh tế-xã hội, hạ tầng xã hội, hạ tầng kỹ thuật, đô thị hoá và phát triển không gian Thủ đô và vùng xung quanh Hà Nội; về phát triển khoa học và trọng dụng nhân tài; về quản lý, phát triển Thủ đô trong lịch sử, hiện tại và định hướng tương lai; cùng với nhiều cuộc hội thảo khoa học lớn do Hà Nội tổ chức, như “Phương pháp luận và phương pháp nghiên cứu KX.09” (10/2005), “Người Hà Nội thanh lịch, văn minh” (10/2005), “Khai thác những lợi thế tự nhiên, tài nguyên, kinh tế-xã hội trong quá trình đô thị hoá và phát triển bền vững Thủ đô Hà Nội” (10/2006), “Kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa ở Thủ đô Hà Nội trong điều kiện hội nhập kinh tế quốc tế” (9/2006) và cuộc hội thảo khoa học có ý nghĩa thực tiễn lớn về “Quản lý và phát triển Thủ đô” (vào đầu tháng 10/2007).

Đồng đảo các nhà khoa học từ nhiều ngành khoa học khác nhau (khoa học tự nhiên, khoa học xã hội, kinh tế, an ninh, quốc phòng, văn hoá), nhiều nhà hoạt động thực tiễn quản lý, lãnh đạo đã được mời tham gia Chương trình và các cuộc hội thảo. Điều này chứng tỏ trước hết sức hấp dẫn, “hội tụ” của chính những

vấn đề nghiên cứu 1000 năm Thăng Long-Hà Nội và sự quan tâm, trách nhiệm của giới khoa học trên địa bàn đối với Thủ đô. ý nghĩa khoa học và thực tiễn của Chương trình không chỉ là các kết quả nghiên cứu cụ thể, chỉnh lý bổ sung và có thêm các tư liệu mới, cho phép đi tới những nhận thức mới làm sáng tỏ và chính xác thêm một số nhận định về Thủ đô, mà còn ở các phương pháp và phương pháp luận khoa học trong sự vận dụng cụ thể sinh động trong nghiên cứu các vấn đề về cùng một đối tượng phát triển kéo dài cả nghìn năm lịch sử như Thăng Long-Hà Nội; và đặc biệt, cùng với phương pháp và cách tiếp cận là những giải pháp, kiến nghị được đề xuất phục vụ quản lý và phát triển toàn diện Thủ đô văn minh hiện đại. Cuối cùng là các tư liệu thu thập được về 1000 năm Thăng Long-Hà Nội, cùng với các kết quả nghiên cứu nhiều mặt được nhập vào ngân hàng dữ liệu về Thăng Long-Hà Nội, phục vụ trước hết cho công tác lãnh đạo và quản lý đời sống đô thị của Thủ đô và lâu dài cho công tác nghiên cứu qui hoạch, xây dựng các dự án, kế hoạch phát triển kinh tế-xã hội của Thủ đô Hà Nội.

Chương trình KX.09 với những nội dung, như được triển khai qua hệ thống đề tài, có thể được coi là mô hình mở rộng áp dụng vào nhiều địa phương khác trong cả nước. Tuy nhiên, đó là nói một cách đại thể. Nếu đi sâu xem xét thì không khó khăn gì để nhận ra rằng, có không ít nội dung là khá đặc trưng riêng và cũng là nét khu biệt rõ rệt đối với lãnh đạo Thủ đô. Trong số những đặc trưng này, theo chúng tôi, cần lưu ý và tập trung nghiên cứu thảo luận, trước hết, đó là những hoạt động có liên quan mà thủ đô nước nào cũng phải tập

trung giải quyết; thứ hai, quản lý dân cư và tổ chức đời sống xã hội đô thị trên địa bàn Thủ đô. Và gắn liền với những hoạt động này và nổi lên vấn đề bao quát cho tất cả những trung tâm lớn, nhất là các đô thị lớn và thủ đô - đó là con người, chủ thể hoạt động trên mọi lĩnh vực phát triển kinh tế-xã hội, văn hoá-khoa học của Thủ đô CNH, HĐH. “Người Hà Nội thanh lịch, văn minh” là chủ đề lớn của cuộc hội thảo khoa học (tháng 10/2005). Các báo cáo gửi tới tham luận tại cuộc hội thảo đã đề cập đến nhiều khía cạnh của các tổ chức thanh lịch, văn minh được hun đúc từ trong lịch sử qua nhiều thế hệ Người Hà Nội, và do vậy, có phần được nhấn mạnh đậm nét lịch sử. Điều này hoàn toàn dễ hiểu. Vấn đề là cần nghiên cứu các khía cạnh lịch sử của các tổ chức này để tìm cách tiếp tục phát triển và phát huy những khía cạnh tích cực và khắc phục những hạn chế của các tổ chức đó, góp phần hình thành cho được những tổ chức thanh lịch, văn minh của “Người Hà Nội” với tư cách là chủ thể sáng tạo đích thực của Thủ đô khi bước vào tuổi tròn 1000 năm. Nhiệm vụ tổng hợp và bao quát này phải trở thành một trong những hoạt động lớn trong chương trình nghị sự của KHXH&NV Hà Nội (và không chỉ của riêng Hà Nội) trong suốt quá trình CNH, HĐH, hội nhập giao lưu quốc tế đang diễn ra khẩn trương ngay trên địa bàn Thủ đô Hà Nội.

3. Một số vấn đề đặt ra qua kinh nghiệm và thực tiễn triển khai thực hiện các đề tài nghiên cứu của Chương trình KX.09 và liên quan đến Chương trình.

- Trước hết là vấn đề phối hợp các lực lượng nghiên cứu trên địa bàn Hà Nội, tận dụng các kết quả nghiên cứu về Hà Nội. Sự thực, công việc nghiên cứu về Hà Nội, xét về tất cả các phương diện

và nội dung giải quyết... vừa có tính đa ngành, vừa có tính liên ngành. Chỉ riêng lực lượng Hà Nội không đủ sức giải quyết có hiệu quả, chưa nói là lãng phí cả một vốn trí tuệ giàu tiềm năng hiện diện ngay trên địa bàn Thủ đô Hà Nội mà ít có địa phương nào ở nước ta có thể có được.

- Xây dựng một quan điểm tổng thể về vai trò và sự phát triển toàn diện của Thủ đô cùng cả nước và một cách trực tiếp, cùng các tỉnh trong khu vực đồng bằng châu thổ sông Hồng. Có cơ sở lịch sử và cơ sở thực tiễn phát triển kinh tế-xã hội của khu vực để thực hiện nhiệm vụ khoa học lớn được đặt ra này.

- Cuối cùng nhưng không kém phần quan trọng là vấn đề tiếp nhận, sử dụng và phát huy như thế nào các kết quả nghiên cứu. Chương trình “Nghiên cứu, phát huy điều kiện tự nhiên, kinh tế-xã hội và giá trị lịch sử-văn hoá 1000 năm Thăng Long-Hà Nội, phục vụ phát triển toàn diện Thủ đô” sau 3 năm triển khai thực hiện giờ đây đang chuẩn bị nghiệm thu. Các kết quả nghiên cứu của Chương trình góp phần giới thiệu với nhân dân Thủ đô và nhân dân cả nước cũng như giới nghiên cứu quốc tế về thủ đô các nước và qua họ, với nhân dân thế giới về Thủ đô ta trong lịch sử nghìn năm văn hiến. Nhưng điều quan trọng hơn nhiều là các nhà quản lý, lãnh đạo và các công dân Hà Nội sẽ tìm được những gì từ các kết quả của Chương trình nghiên cứu lịch sử 1000 năm Thăng Long-Hà Nội để phục vụ sự phát triển toàn diện Thủ đô thời kỳ đẩy mạnh CNH, HĐH và hội nhập quốc tế hiện nay và trong tương lai.

Bằng những chứng tích và căn cứ có được qua nghiên cứu các giá trị truyền

thống lịch sử-văn hoá, gắn liền với các điều kiện tự nhiên, kinh tế-xã hội và con người Thăng Long-Hà Nội, làm rõ sự tương tác giữa các yếu tố này, nhằm tổng kết lịch sử, nhận ra tính logic lịch sử trong sự phát triển 1000 Thăng Long-Hà Nội và từ “ôn cố, tri tân” đề xuất các giải pháp phát triển toàn diện Thủ đô hiện tại và định hướng tương lai. Làm được như vậy mới có cơ sở để có thể coi Chương trình KX.09 từ nội dung đến cách thức tiếp cận, triển khai, phương pháp nghiên cứu là một thí dụ tốt về hoạt động nghiên cứu thiết thực, hiệu quả trong lĩnh vực KHXH&NV theo hướng phục vụ các nhiệm vụ phát triển kinh tế-xã hội nói chung, công tác quản lí đời sống xã hội đô thị nói riêng. Cũng như có cơ sở để tin và hy vọng rằng các kết quả nghiên cứu của hệ đề tài thuộc Chương trình suốt 3 năm qua với nhiều công sức và nhiệt tình của đông đảo các nhà khoa học trên địa bàn Hà Nội sẽ không đơn thuần chỉ là lễ vật thành kính dâng tặng Thủ đô ta tròn 1000

năm tuổi, để rồi sau đó cất đặt trong chiếc tủ lớn, để chiêm ngưỡng cùng với các vật tặng trong lễ niệm kỷ niệm 1000 năm ngày Vị vua anh minh Lý Thái Tổ xuống chiếu dời đô từ Hoa Lư ra thành Đại La-Thăng Long, xây dựng lại kinh thành, cung điện, chùa tháp, lập ra phố xá, tổ chức sinh hoạt tôn giáo, văn hoá-xã hội và hoạt động kinh tế, mở đầu lịch sử 1000 năm Thăng Long-Hà Nội.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Pháp lệnh Thủ đô Hà Nội. H.: Chính trị quốc gia, 2001.
2. Bài phát biểu của Tổng Bí thư Trường Chinh tại Đại hội Đảng bộ thành phố Hà Nội lần thứ X (tháng 10/1986). *Tạp chí Cộng sản*, số 11/1986).
3. Đảng Cộng sản Việt Nam. Văn kiện Hội nghị lần thứ hai Ban chấp hành Trung ương khoá VIII. H.: Chính trị quốc gia, 1997.